

สารบัญ

บทที่ 1	สภาพภูมิศาสตร์สิ่งแวดล้อมและสังคม	1
1.	สภาพทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้ง และอาณาเขต	1
2.	ทรัพยากรธรรมชาติ	7
3.	สภาพแวดล้อม	11
4.	ประชากรและเอกลักษณ์ทางชนชาติ	12
5.	การศึกษา	22
6.	สภาพทางเศรษฐกิจ	25
7.	การปกครอง	28
บทที่ 2	พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น	35
1.	การตั้งถิ่นฐาน	35
2.	ลำดับการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์	38
บทที่ 3	มรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น	81
1.	มรดกทางธรรมชาติ	81
1.1	พื้นที่ป่า	81
1.2	พืชพรรณไม้	83
1.3	แร่ชาติและรัตนชาติ	83
1.4	ต้นน้ำลำธารและแหล่งน้ำสำคัญ	84
1.5	สภาพปัญหาป่าไม้และแหล่งน้ำในจังหวัดน่าน	86
2.	มรดกทางวัฒนธรรม	86
2.1	แหล่งโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์	86
2.1.1	ชุมชนโบราณในเขตจังหวัดน่าน	86
2.1.2	รูปปั้นอนุสาวรีย์	93
2.1.3	สิ่งสำคัญคู่บ้านคู่เมือง	95
2.2	ศิลปหัตถกรรมและงานช่าง	99
2.2.1	ประติมากรรม	99
2.2.2	สถาปัตยกรรมของจังหวัดน่าน	108

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ, คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ. 2544. วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และ
ภูมิปัญญา จังหวัดน่าน. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการฯ.

2.2.3	จิตรกรรมของจังหวัดน่าน	111
2.2.4	เครื่องจักสาน เครื่องถม เครื่องปั้นดินเผา	113
2.3	ภาษาและวรรณกรรม	114
2.3.1	จารึกที่พบในจังหวัดน่าน	115
2.3.2	ตำนาน คำรา วรรณกรรมพื้นบ้าน	125
2.3.3	นิทานพื้นบ้าน	147
2.4	การละเล่นพื้นบ้าน นาฏศิลป์และดนตรี	149
2.4.1	การละเล่นพื้นบ้าน	149
2.4.2	นาฏศิลป์และดนตรี	149
2.5	ศาสนา พิธีกรรม ความเชื่อ	151
2.5.1	พระพุทธศาสนาเข้าสู่เมืองน่าน	151
2.5.2	ศาสนากับชาวน่านในปัจจุบัน	153
2.5.3	ศาสนธรรมของชาวน่าน	155
2.5.4	ประวัตินิเวศน์เผยแพร่คริสต์ศาสนาในเมืองน่าน	156
2.6	ขนบธรรมเนียมประเพณี	162
2.6.1	การแต่งกาย	162
2.6.2	ประเพณี	163
บทที่ 4	ภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีท้องถิ่น	169
1.	เหมืองฝาย : ระบบการจัดการน้ำของเมืองน่าน	172
2.	ชาวน่าน : การรักษาโรค	175
3.	ประดิษฐ์กรรมพื้นเมืองน่าน	177
4.	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	184
บทที่ 5	เอกลักษณ์ท้องถิ่นสัญลักษณ์	187
1.	เอกลักษณ์ทางธรรมชาติ	189
2.	เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	192
2.1	ศิลปกรรม	192
2.2	สถาปัตยกรรม	193
2.3	มรดกเงินตราเมืองน่าน	196
2.4	เครื่องเงินนครน่าน	197

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ. 2544. วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และ
ภูมิปัญญา จังหวัดน่าน. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการฯ.

2.5 ขนบธรรมเนียมประเพณี	200
2.6 วัฒนธรรมอาหารการกิน	203
บทที่ 6 บุคคลสำคัญของท้องถิ่น	211
1. บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์	211
2. บุคคลสำคัญของท้องถิ่น	213
บทที่ 7 พระมหากรุณาธิคุณในการพัฒนาท้องถิ่น	221
1. โครงการตามพระสงฆ์	227
2. โครงการตามพระราชดำริ	229
2.1 โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ลุ่มแม่น้ำน่าน	229
2.2 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	236
บรรณานุกรม	241